

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Clausula X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Secundo, satis esse non valde longas preces sed id distinctius dicam mox cap. 10. §. 2. n. 4.

CLAUSULA DECIMA.

Item qui, dicto anno diuante, in singulis diebus Stationum almae Urbis, quinque Ecclesias, seu Altaria, seu, in illorum defectu, quinque unum altare deuotè uisitauerint, precesque ad Deum pro Vnione, & Victoria praedictis fuderint, omnes, & singulas Indulgentias Stationum intra, & extra muros praedictae Urbis, tam pro se, quam, per modum suffragii, pro defunctis, pro quibus uisitauerint, consequantur.

CAPUT X.

Quartum Privilegium. De Indulgentiis Stationum, quas concedit Bulla.

1. **V**isitantibus Ecclesias Almae Urbis Romae conceduntur variae Indulgentiae, quarum aliqua, quae conceduntur iis, qui uisitauerint hanc, vel illam designatam à Summo Pontifice Ecclesiam, sunt solenniores, uocanturque proprio vocabulo, Stationes, quia, ut Indulgentiae acquirantur, itur ad standum ibi, & ibidem orandum.

Has ergo Indulgentias Stationum, non autem alias, quae aliis titulis conceduntur in aliis Ecclesiis, concedit nunc in Bulla Pontifex, si illi, qui Bullam acceperunt, sequentes condiciones, quas statim explicabimus, ponant.

2. Et quidem singulis quibuscumque diebus anni esse Romae dictas Stationes, & ibidem praeter alias acquiri Indulgentiam Plenariam, notat Gallegus, a & Castropalaus. b

a Galleg.
Claus. 8.
dub. 70.
b Castrop.
de Bull. p. 5
num. 9.

§. I.

Quinque Ecclesias, uel Altaria uisita uerint.

1. **N**omine Ecclesiae uenit locus Deo directus, auctoritate publica Episcopi erectus, ad Missam, diuinaque Officia celebranda. Altaris autem nomine, uenit locus ille, seu illa mensa firma, lapidea, uel lignea, super qua exhibetur sacrificium. Nam propterea Altaria quaedam in plateis, uel Congregationibus, uel locis similibus, ubi sacrificare non conceditur, à nomine Altaris hic excluduntur.

2. Rursus licet Oratorium privatam, in quo, ex peculiari concessione Pontificis, Missa celebratur in domo privata, dubitetur, an ad hunc effectum comprehendatur sub nomine Ecclesiae, docente Diana, c ac Trullenç. d comprehendi negante autem Gallego e tamen eius Altare hic per omnes comprehenditur suo nomine Altaris, quia sine controversia habet omnia requisita ad uerum Altare.

3. Jam uero cum Pontifex eiusmodi uisitationem concedat sub disjunctione, Ecclesiae, uel Altaris, puto fesse certum, telucrai has Indulgentias, si uisites quinque Altaria unius Ecclesiae, quamuis in tuo Oppido plures ad sint Ecclesiae.

4. Propter eandem disjunctionem puto, g te ad libitum posse uisitare tria V. G. Altaria unius Ecclesiae, & duo alterius, uel contra quamuis in utraque plura extent Altaria. Sed.

5. Inquires Primo, Altare, in quo actu non adest illud, quod uocamus Portatile, seu Altareram, aptum ne est ad hunc effectum, de quo loquimur?

Respondeo, esse probabiliter aptum quia satis est, si illud sit ex se Altare, & ex licentia Superioris, aptum ad sacrificium; secus, si non ad sint dua uel tres Tabalia, neque sufficeret.

Afferri pro hac Resolutione possit b Rodriq. h Roaring. qui docet, si in aliqua Ecclesia sit aliquod Canonium impedimentum, ob quod ibi celebrari legitime nequeat, esse aptum, ut, ad hunc effectum lucrandi Indulgentias Bullae, uisitetur, cum sufficiat locum esse Sacrum auctoritate Episcopi, & deputatum ad celebrandas Missas.

6. Quod si ponas, siue Altare Oratorii Privati iam esse redditum profanum, siue Altare Ecclesiae à Ministris redditum omnino ineptum ad sacrificium per partialem V. G. uel totalem destructionem; non est mirum, si tunc illud excludamus, quia, ut sic, non retinet essentiam ut ita loquat, Altaris.

7. Inquires Secundò, si forte in aliquo Oppido non inueniantur quinque Ecclesiae, nec una cum Altaribus quinque sed cum uno tantum Altari, quid faciendum?

Respondeo. Tunc profectò concedit Summus Pontifex, satis esse, si uisitetur unum Altare quinque.

8. Hinc, si alicubi existas, ubi solum sit Oratorium privatam cum uno Altari, poteris cū fructu hujus Privilegii quinque uisitare dictum.

c Dian. p.
er. 12. 70.
fol. 43.
d Trull. l.
de Bull. p.
9. dub. 11.
e Galleg.
8. dub. 71.
f Trull. l.
dub. 2.

g Lud. d.
Cruc. d. 1.
cap. 8. d. 1.
13. n. 1.
aliquo.

h Roaring.
In add. ad
Bull. 1. 1.
nr. 21.

b Roaring.
In add. ad
Bull. 1. 1.
nr. 21.

dictum Altare; jam enim illud est verum Altare, ut dictum est modo.

9. Quid si alicubi existam, ubi sunt quinque Ecclesie, vel una cum quinque Altaribus, sufficere, si unum Altare quinque visitem?

Respondeo. Nequaquam sufficere, quia Privilegium visitandi quinque unum Altare, conceditur dumtaxat, quando defunt quinque Ecclesie, vel quinque Altaria.

10. Et nota cum Henríquez, si defectum quinque Altarium non satis esse, si sit in ea Ecclesia, quam tu eligis visitandam; sed requiritur, ut ejusmodi defectus adsit in toto Oppido.

11. Inquires Tertio. Si ego habens Bullam detineor aliquo impedimento, unde nequeam visitare quinque Ecclesias, nec quinque Altaria, poterit ne cum fructu visitare quinque unum Altare, ad quod possum forte me conferre? Eiusmodi certe sunt Moniales, quæ non raro unico gaudent altari in sua Ecclesia; ejusmodi sunt in carcere inclusi, ejusmodi, qui grave malum ab inimico V. G. timent, si obeant per Ecclesias.

12. Respondeo. Si prædictis superet copia unius Altaris, posse illud cum fructu hujus Indulgentiæ quinque visitare, probabiliter docet Bardi. b. Et ratio quidem nequaquam est, quia non debemus præsumere, Pontificem velle excludere ab his Indulgentiis plures, qui dictis impedimentis sine sua culpa detinentur, non est, inquam, hæc ratio, quia non facile præsumo extensionem, quando nullum est verbum in Privilegio, quod extensionem insinuet: sed ratio est, quia in tenore hujus Privilegii sunt illa verba (in illorum defectum) quæ certe satis verificari videntur non solum quando defectus est ex parte Ecclesiarum, vel Altarium; verum etiam, quando est ex parte habentium Bullam, siquidem personis vere impeditis vere deficiunt illa quinque Altaria.

13. Inquires Quarto. Dum quis visitat quinque Altaria in eadem Ecclesia, satisfacit ne, si ex eodem loco sine mutatione situs ea visitet? Quid secundo, si sine dicta motione visitet quinque idem Altare?

Respondeo. Dum visitas quinque Altaria, certe securius est, si dum fundis preces, facias aliquem corporis motum versus illud Altare, ad quod preces porrigis: secus, ea visitatio non

videretur esse quintuplex, sed una. Dum item visitas unum Altare quinque (quæ est secunda quæstio) securius etiam erit, si prima visitatione, hoc est, prima oratione finita, caput V. G. inclines, vel si es genuflexus, surgas, & iterum genufectas, & sic facias in singulis, ut nimirum appareant, & quidem sensibilibiter, esse plures visitationes. Ita c. Trullench. c. Trullen. & Gallegus. d.

14. Dixi (securius) nam ceterum probabile est, sufficere corde moveri, hoc est mente distinguere unam visitationem ab alia. Ita Diana e pluribus f. alii allati à Gallego. c. d. 75. & Diana p. 79.

15. Inquires Quinto, Si quis inveniat Ecclesiam plenam ob multitudinem ad illam confluentium, satisfacit ne, si quinque Altaria visitet, stando pro foribus Ecclesie?

Respondeo. Si sit clausa non puto sufficere, si stans foris, visitet, quia vere illud non est visitare Altare. Ellet fortasse visitare Ecclesiam sed non, ut dico, visitare Altare. Sicut non sufficenter tunc tu esses moraliter præsens Missæ, quæ in hujusmodi Altari celebraretur.

16. At si sint apertæ fores, & tu ob multitudinem ingredi in Ecclesiam non posses, certo sufficere, ibi orare, non solum pro visitanda Ecclesia, verum etiam pro visitando eo Altari, qui sit in prospectu; quia tunc tu facies unum cum tota multitudine, quæ tota dicitur moraliter præsens illi Altari, sicuti etiam præsens ibidem diceris, ad satisfaciendum Præcepto de assistentia. Sacri die festivo.

17. Quod si Altare, seu Altaria in prospectu tuo non sint, non sufficere inde orare (quidquid dicat esse probabile, quod scilicet sufficiat, Gallegus) & quia tunc non esses Altaribus moraliter præsens. Ita Trullench. b. Galleg. l. c. du. 77.

18. Quod certe idem esset, si vacua Ecclesia tu visitares Altaria, quæ non videas, quia V. G. sint in Capellis intro sita, quare tunc non sufficeret ea, modo dicto, visitare, quia iis non es moraliter præsens, ut non sufficeret ad assistendum Sacro pro obligatione præcepti. Immo idem dicendum est, si vacua magna Ecclesia V. G. S. Petri Romæ, tu orares ad Altare, quod sit in tuo prospectu, sed notabiliter longe distanti. Quis enim tunc diceret hominem in janua dictæ vacuæ Ecclesie consistenti esse Altari maximo moraliter præsens?

Non ita, si est plena Fidelium orantium, quia

quia tunc omnes faciunt unum moraliter, ut dictum est.

§. II.

Devote Visitaverint.

1. **D**Evote, inquit, quare licet in aliis dispositionibus, ubi non ponitur hæc vox (Devote) visitatio Altaris venialiter peccaminosa, V. G. cum vana gloria, vel ex vana gloria, sufficeret ad ponendam visitationem requisitam in illis Dispositionibus, de quo tamen est controversia inter Doctores, quæ legi apud Bellarminum *a* potest, tamen in casu nostro, saltem longe tutius, debet esse, sine ullo peccato visitare, visitare enim Altare cum inani gloria, vel cum immodestia, vel confabulando, vel ad finem aliquem, quamvis venialiter non bonum, devote certe visitare non est.

a Lib. 1. de Indulg. c. 3. q. 2.

2. Præterea, quia Pontifex dicit. *Sumentes Bullam mutaverint*, ideo hæc visitatio non potest exhiberi per alium, est enim opus injunctum Personæ.

3. Et duo quidem debet præstare Fidelis in hac visitatione. Primo, habere intentionem saltem virtuales visitandi ob finem à Pontifice requisitum. Secundo debet orare pro rebus ab eodem præceptis atque præscriptis, nempe pro Unione & Vittoria prædictis, sufficere autem si oret pro intentione Pontificis, mihi certum est, id enim jam est orare pro prædictis. Satis item esse orationem mentalem, diximus in simili supra, *b* licet addam (ut *c* Galleg. *f* advertit Gallegus *c*) rursus esse si addatur aliqua vocalis oratio.

b Sup. c. 8. c Galleg. f. c. du. 31.

4. Si brevis, seu exigua sit oratio, te diminutam, & orationi proportionatam Indulgentiam lucrari, putat idem Gallegus *d* in simili, citatque prole Nunnum. Profecto tutius erit, notabilem Orationem fundere, ad minus quinque Pater, & Ave, verum qui recitaret tantummodo unum Pater, & Ave, non condemnare, quia jam ponit, quod Pontifex præscribit, puta Visitacionem Altaris cum precibus. Et ita tenet Castropalaus, *e* docens sufficere Orationem minimam.

e Castrop. l. c. de Bull. p. 5. n. 3.

§. III.

An pluries possint hæc Indulgentia Stationum acquiri, repetendo, visitationes, & preces.

1. **P**OSSE, sustinet Trullench. *f* & probabile putat Gallegus, *g* quia quando Pontifex absolute & sine restrictione Indulgentiam concedit facienti opus aliquod, potest ea toties acquiri, quoties opus illud repetitur. Accedit, Privilegium Indulgentiæ, cum non sit in ullius præjudicium, ample esse Interpretandum.

2. Sed profecto ipsa Fidelium praxis, quæ semel sumpta Indulgentia uni diei addicta, non solent eodem die iterum eandem sumere, ostendit, Intentionem Pontificis non esse, ejusmodi iteratam acquisitionem concedere. Nō ita, si Indulgentia addicta temporis nequaquā sit, quales sunt Indulgentiæ affixæ Sacris nūmismatibus; tunc enim ipsi iidem Fideles pluries opera injuncta repetunt, quo pluries illas Indulgentias acquirant, ut in simili habent S. Thomas, *h* & Ludovicus à Cruce *i* cum h. S. Thomas aliis. Ratio autem disparitatis est illa, quia quando addicta uni temporis est Indulgentia, pro una vice, in eo tempore concessa videtur, at quando nulli temporis est addicta, non videtur determinata ad vicem unam.

3. Confirmatur, quia hic non acquiruntur nisi Indulgentiæ Stationū Romæ, quæ sunt, durante uno tantum die Ecclesiastico, id est à primis Vesperis usque ad Occasum diei sequentis. At certe determinatio temporis, tam brevis, ostendit (ut ex Suario notat Castropalaus *k*) intentionem Pontificis esse, ut singulis diebus una vice acquirantur, sive de die, sive de nocte exhibeatur visitatio, altero nimirum dante locum alteri ex multis illuc confluentibus.

§. IV.

An hæc Indulgentia Stationum applicari valeant pro Defunctis.

1. **P**OSSE hæc Stationum Indulgentias applicari pro Fidelibus Defunctis ex vi Bullæ, nimis est certum, quia id nimis manifeste conceditur in tenore Bullæ, dummodo ipsi iidem Fideles Stationes dictas visitent ex intentione pro Defunctis.

1. Hoc

2. Hoc autem non intelligitur, quasi tu, qui Bullam sumis stationeque seu Ecclesias, vel Altaria visitas concedas ipse Indulgentias Defuncto, quia Fidelis homo potest quidem suum bonum opus alteri concedere, quoad satisfactionem, & impetrationem, nullo tamen modo Indulgentias; si quidem Indulgentia est appellatio Thesauri Ecclesiae, cujus distributio uni Summo Pontifici convenit sed intelligitur ipse Summus Pontifex (posita, tanquam conditione, tua voluntate, cum operibus requisitis) concedere Defuncto Indulgentiam.

3. Atque hinc sequitur, licet dum quis est in statu peccati mortalis nihil possit satisfacere, vel impetrare pro aliis, sicuti non potest pro se, quia est Dei inimicus valde tamen probabiliter potest per Indulgentiarum satisfactionem Defunctis prodesse. Et Costopalaus a quidem vocat communem sententiam, fructuose applicati Indulgentiam Defunctis ab eo, qui est in statu peccati mortalis, ut etiam satisfactionem Missae. Ratio autem ducitur ex praedictis; quia nimirum homo dum taxat ponit conditiones requisitas à Pontifice, & à Christo Dominio, ut Pontifex, & Christus Dominus est deinde, qui impertit Defuncto Indulgentiarum, & sacrificii fructum, lege b. D. Thom.

4. Atque etiam inde fit, ut nisi Pontifex dicat, se Indulgentiam ita Fidelibus concedere, ut possit ea applicari pro Defunctis, non poterunt Fideles applicare, quia cum ille, qui vere dat Defuncto Indulgentiam sit ipse Pontifex, si is non dicat, concessam Indulgentiam posse pro Defunctis applicari, nihil, quoad eam, conducet sola Fidelium applicatio.

CLAUSULA UNDECIMA.

Item quo omnes, & singuli praedicti purius ad Deum preces effundere, & efficacius divinum auxilium implorare possint, conceditur, ut possint eligere quemcumque Presbyterum Saeclarem, vel Regularem ex approbatis ab Ordinario, & ab eo quorumcumque peccatorum, etiam censurarum Sedi Apostolica, & in Bulla Cana Domini reservatorum, & reservatarum plenariam Indulgentiam & remissionem semel in vita, & semel in articulo mortis. Aliorum vero Sedi Apostolica non reservatorum, aut reservatarum toties, quoties con-

fiuntur, Absolutionem & remissionem mediante salutari poenitentia, secundum culpam indigentiam obtinere; dummodo ubi necessaria erit, per ipsos, vel, dato impedimento, per Mores, aut alios, satisfactio fiat.

Nota Gregorium XIII. concessisse, ut Privilegiis in hac clausula contentis possit quis iterum cum secunda Bulla frui, sed non tertio, ut infra distinctius explicabimus.

Porro clausula haec duo continet Privilegia, quae sunt Quintum, & Sextum in ordine, de quibus sigillatim tua propria Capita jam instituo.

CAPUT UNDECIMUM.

Quintum Bulla Privilegium circa Absolutionem à Reservatis.

1. **Q**ui Bullam Cruciatæ sumpserit, potest, durante anno, eligere Confessarium ex approbatis ab Ordinario per quem Confessarium absolvi possit pro foro interno ab omnibus casibus, & censuris, satisfacta parte; & quidem, toties, quoties, à reservatis, Episcopis, à reservatis autem Pontifici (excepta semper haeresi) semel in vita, & semel in periculo mortis; atque ab iisdem Pontificiis iterum, si secundam Bullam sumpserint, non vero tertio, si tertiam, modo, quando delicta sunt deducta ad forum contentiosum, cautiones mox dicendae §. 4. adhibeantur.

Hoc Privilegium, quod sane magnum est, explicui & quidem alibi. Sed nunc in proprio loco per partes suas sic explicamus, seu iterum recudimus.

§. I.

Explicatur illud ex approbatis ab Ordinario.

1. **S**i in Bulla aliqua, vel Rescripto quocumque ut certe in Jubilæo saepe vidimus, dicitur, posse Fidelem, cui sit concessio absolvi, seu dispensari à quocumque Confessario, sed addatur (approbato ab Ordinario loci) non est mihi dubium, requiri approbationem Episcopi, seu Ordinarii illius Diocesis, quamvis non tunc, ubi sit confessio, nisi forte limitetur, hoc vel simili modo (à tuo Ordinario, vel ab Ordinario tui loci.) tunc enim servanda esset limitatio.

2. Du-

c. Lib. 5. de Poen. c. 5. §. 4. q. nu. 11. Truul. de Casib. referrec. 12. §. 9.